

Rasant svilup sin la rait da telecomunicaziun

Il Vallais Sura fa in pass decisiv

DA LUCAS DEPLAZES / ANR

■ **Ils basegns da capacitat per transmitter datas sin la rait da telecomunicaziun sa dublegian mintga set mais sin la rait mobila e mintga 19 mais sin la rait fixa. Cun la realisaziun d'ina nova rait da telecomunicaziun vul Swisscom ensemen cun partenaris sa preparar per l'avegnir ed adempir ils basegns da la clientella.** Durant il tschientaner passà ha la PTT construì ina rait da fildarom e collià mintga chasada cun ina centrala da telefon, ina rait che surveva esclusiva-

main per telefonar e per telegrafar. Ils custs persunter han pajà ils abunents da telefon. Oz na datti nagin telegraf pli. La tecnica da transmissiun moderna ha dentant procurà per novs e multifars basegns da telecomunicaziun, numadamain: da tuttats sorts datas, maletgs, sms, facebook, twitter, blog, televisiun en furma digitala, internet er sin smartphon. Il svilup na para betg da conoscher cunfins. El respecta er nagins cunfins tranter ils divers pajais. Per tals motivs ha la politica pretendì ina liberalisaziun dal martgà da telecomunicaziun, ina liberalisaziun che ha cumen-

zà l'onn 1998. La concorrenza ha promovì il svilup tecnic e procurà per ina reducziun massiva da las tariffas.

Per dumagnar quest vilup sfrenà è Swisscom – dentant er autras interpresas – vidlonder da construir ina nova rait da cabel da fibra da vaider (Glasfaserkabel) che remplazza quella da fildarom. Tar quest project sa tracti d'ina innovaziun che custa var 20 milliardas francs e che vegn a cuzzar ina generaziun, quai vul dir 20 fin 30 onns. La liberalisaziun da la telecomunicaziun pretendia che Swisscom dat er a la concorrenza access a la nova rait. Dapi intgins onns realisescha Swisscom en las grondas aglomeraziuns ensemen cun interpresas privatas (partenaris) la nova rait. Dentant er en vischnancas periferas vegn implantà la nova tecnologia. Fin l'onn 2015 vul Swisscom colliar in terz da las chasadas svizras cun il nov sistem da telecomunicaziun. Sper l'Ollanda, il Danemarc e Corea sa chatta er la Svizra sin las emprimas posiziuns davart la realisaziun da la nova rait, pia avant la Germania, la Frantscha, l'Engalterra ed ils Stadis Unids da l'America.

Nus avain anc temp

Tenor l'incumbensa vul Swisscom procurar sin tut il territori da la Svizra per ina telecomunicaziun a spectrum lartg (Breitband). Nus avain dentant anc

temp da realisar il nov sistem, han sincerà ils exponents da Swisscom, tar la presentaziun dal project «Cabel da fibra da vaider en il Vallais Sura» l'emna passada a Brig. Els han dentant er fatg attent ch'in bel di na tanschia la capacitat da la rait da fildarom betg pli, er en las regiuns periferas. En vista a l'immens svilup ve-

glia Swisscom procurar per in bun mix da la tecnologia da telecomunicaziun ed evitar da crear in di in foss digital en Svizra tranter las aglomeraziuns e las regiuns da muntogna. En quest senn ha Swisscom infurmà las medias en connex cun in project comunabel en il Vallais Sura.

Il Vallais Sura introducescha la nova tecnologia

La nova infrastruttura da telecomunicaziun vegn uss er realisada en ina pli gonda regiun muntagnarda. Ensemen cun Swisscom vul il Center economic e regional Vallais Sura SA construir ina rait da cabel da fibra da vaider. Fin l'onn 2015 duain en in emprim pass 16 000 chasadas ed interpresas en la regiun dal Goms vegnir colliadas cun la nova tecnologia da telecomunicaziun. Finamira dal schlargiament è da pudair profitar da

la nova tecnologia da telecomunicaziun e da sa preparar per ils basegns futurs da la populaziun en ina regiun rurala cun 80 000 abitants en 72 vischnancas. Las 61 000 singulas colliaziuns necessarias duain vegnir realisadas en il spiert da solidaritad, quai vul dir che mintga chasada surpiglia la medema cumpart dals custs da construcziun. Il project vegn calculà sin var 150 milliuns francs. La mesadad dals custs surpiglia Swisscom.

Nova tecnologia per il Vallais.